

Európai Építészek Tanácsa

Az új szemlélet előnyei

... Az unió politikusi egyre inkább felismerik, hogy milyen fontos szerepet játszanak a városok és az önkormányzatok az EU politikájának valóra váltásában, főként ami a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést illeti. Mivel ezek kapcsolódnak az épített környezet ügyéhez, az Európai Építészek Tanácsa (ACE) már jó ideje tisztában van azzal, hogy a városok, az önkormányzatok hálózatával kialakított együttműködése mennyire segíti helyi szinten a politikai ajánlásainak megvalósulását. A városok kétségkívül az új elgondolások legjobb kísérleti terepének számítanak, mivel az építési tevékenység jelentős részben oda összpontosul, és ott érzékelhetők leginkább a felmerülő problémák is. A városok olyan lehetőség birtokában vannak – közbeszerzési hatóságként –, amelyvel közvetlenül bizonyíthatják az új szemlélet előnyeit: közpénzből megvalósuló építmények formájában. . .” Az Európai Építészek Tanácsának – a következő két évre meghatározott – munkaprogramjából idézett sorok jól mutatják, hogy az önkormányzatoknak jelentős szerepük van az épített környezet kialakításában, ezért közöljük a szerkesztett, rövidített anyagot.

Az ACE 2006–2008-as időszakra vonatkozó stratégiai céljait a közgyűlés 2005 áprilisában tartott rendkívüli ülésén fogadták el. Ezt követően készítette el a végrehajtó testület az ugyanerre a periódusra érvényes, Politikai program címet viselő anyagát. Az ezzel párhuzamosan kidolgozott, az alábbiakban ismertetendő Többéves munkaprogram már részletekbe menően jelöli ki az ACE 2006 januárjától működő új munkastruktúrájának tevékenységi kereteit. A dokumentum lényegében azoknak a feladatoknak a felsorolása, amelyek elvégzése elengedhetetlen az ACE hatékonyabb és eredményorientáltabb munkájához.

A szakma művelésének feltételei

Felsőfokú oktatás. A szakmának komoly érdeke fűződik ahhoz, hogy az építészhallgatók a lehető legmagasabb színvonalú oktatásban részesüljenek. Ennek értelmében az ACE továbbra is támogatja azt a nemzetközileg elfogadott szabványt, mely szerint építészeti csak legalább ötéves, nappali tagozaton folytatott tanulmányok és az ezt követő minimum kétéves szakmai gyakorlat után lehet válni. Az ACE keresi annak a lehető-

ségét, hogy miképpen lehetne gondoskodni az építészhallgatóknak nyújtott nappali tagozatos oktatás kiemelkedő színvonaláról, egyebek között az akkreditációs és/vagy validációs (érvényesítési) rendszerek alkalmazása útján.

Szakmai képzés. Szükséges, hogy az építészhallgatók tananyagába kerüljön be olyan jellegű képzés, melynek révén ismereteket szerezhetnek szakmájuk gyakorlásának realitásáról, és meg is tapasztalhatják azokat. Vitat kell folytatni arról, hogy milyen elemeket tartalmazzon a tantervnek ez a része.

Gyakorlati tapasztalat. Az építészet oktatás és képzés nem minden esetben kapcsolódik a szakma hétköznapijaihoz: az eltérést a szakmai gyakorlat időszakával szokták áthidalni. Ennek a megvalósítása azonban EU-szerte jelentős eltéréseket mutat. Mivel csak néhány országban szabályozzák a szakmai gyakorlatot, kívánatosnak látszik tanulmányozni az egyes tagállamokban jelenleg érvényes megoldásokat. Az ACE törekszik az erre vonatkozó felmérés elkészítésére, melynek eredményei alapján útmutatót készít arról, hogy mi számít a leginkább követendő gyakorlatnak e téren.

Folyamatos szakmai fejlődés. Kulcsfontosságú, hogy a szakma képviselői folyamatosan megújítsák ismereteiket és készségeiket, és ezt demonstrálni is tudják a lehetséges megbízóknak. A folyamatos szakmai fejlődéshez több forrás – így például a szakmai szervezetek és az építészetoktatási intézmények – is rendelkezésre áll. Az ACE tisztázni fogja a szakiskolák és a szakma képviselői közti szerepmegosztást a folyamatos szakmai fejlődést célzó politikában és programokban.

A minősítések elismerésének eljárásai. Az ACE szükségét érzi annak, hogy az Európai Bizottsággal és más szereplőkkel együttműködve tanulmányozza az elismerés új módszereit és közzétégye az építészeti szakiskolák új, illetve módosított szakmai minősítéseinek listáját. Mivel az új eljárásokat közösségi részvétellel, a szakma képviselőit is magába foglaló szakértői csoport közreműködésével alakítják ki, ezt a feladatot igen rövid idő alatt kell elvégezni. A felügyeleti funkcion túlmenően lehetőség kínálkozik a szakma fenntartásainak összegzésére és a tagállamok figyelmének felkeltését szolgáló ajánlások megfogalmazására is.

Tervezési jogosultság megadása (beleértve a tervezői névjegyzékbe vételt). Az ACE folytatja annak tanulmányozását, hogy milyen különböző eljárások nyomán adják meg a tervezési jogosultságot (beleértve az elismert szakmai minősítéssel rendelkezők egyszerű tervezői névjegyzékbe vételét is), és törekszik olyan következtetések levonására, melyek alapján ajánlások fogalmazhatók meg a szakmai képviselői és reprezentatív szervezetei számára e kritikus terület kezelésére. E ténykedésében az a megfontolás vezérli, hogy ha egy építész a bejegyzési országán kívül kíván tevékenykedni, akkor csak olyan szolgáltatás nyújtására legyen feljogosítva, amelyre képzettsége és/vagy gyakorlata alapján szakmai minősítést szerzett.

A bizonyítványok átvihetősége. Az egyetlen kapcsolódási pont fogalmát bevezető új Minősítési irányelv értelmében a szakmai szervezetek – különösképpen a szabályozásban érintettek – immár erőteljesebben vehetnek részt az elismeréssel kapcsolatos adminisztratív folyamatokban, köszönhetően az érintett hatóságok és a szakma közti megerősített együttműködésnek. Ugyanebbe az irányba mutat a belső piaci szolgáltatásokkal foglalkozó irányelv is, amely határozottan megkívánja a tagállamoktól a megfelelő eljárásokon és rendszereken (például adatbázisokon) nyugvó igazgatási (adminisztratív) együttműködést.

Ami a határokon túlnyúló szolgáltatásokat, közelebbről a végbizonyítványok kölcsönös elismerésére vonatkozó kétoldalú egyezményeket illeti, e téren is szükség van hatékony és áttekinthető eljárások bevezetésére. Ezek során bizonyítani, illetve „tanúsítani” lehet majd, hogy az ilyen jellegű megállapodások előnyeivel harmadik országban élni kívánó személynek valóban megvan a megkívánt képzettsége, ide értve a gyakorlati tapasztalatokat is.

Az „építész” cím használata. Az építészeti irányelv elfogadása óta állandóan, de valójában már az ACE létrejötte óta komoly viták zajlanak körül, hogy az építész címet vagy az ennek megfelelő tevékenységet kell-e védelemben részesíteni? Kiderült, hogy még az „építész” titulust törvénnyel védő EU-tagállamokban is feszültségeket okozott a piac fejlődése és a liberalizáció terjedése a tekintetben, hogy ki jogosult tervezni és mire terjed ki a jogosultsága. Ezt a helyzetet csak tovább súlyosbította az említett bolognai folyamat elindítása nyomán keletkezett zavar.

Politikaorientált kutatás. Az alkalmazott kutatásokon kívül az ACE foglalkozni kíván a politikaorientált kutatásokkal is. Egy mindinkább tudásalapúvá váló társadalomban minden téren növekszik a tudatosság aziránt, hogy helyes adatokból kiindul és megfelelően alátámasztott politikát fogalmazzanak meg. Ennek értelmében az adott témára vonatko-

zó kutatásokat még a politika kialakítása előtt el kell végezni. Az ACE igyekszik kijelölni az ilyen jellegű kutatásokra alkalmas területeket, és folyamatosan fenn akarja tartani az érdeklődést e vizsgálatok elvégzése iránt a szakmán belül és kívül egyaránt. Az ACE gondoskodni kíván arról, hogy az EU programjaiban rendelkezésre álljon az ilyen kutatásokhoz szolgáló pénzügyi forrás.

Az építészeti gyakorlat és az építészeti szolgáltatások kereskedelme

Versenypolitika és törvénykezés. Az áruk és szolgáltatások egységes belső piacának kialakítása során az EU jelentős mértékben támaszkodik a versenytörvényekre, hogy kizárhassa a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot. Ebben a témában nem került el a törvényhozók figyelmét az úgynevezett szabályozott szakmák köre sem, amelybe az építészet is tartozik.

Várható eredmények

Az ACE támogatja az építészek legmagasabb színvonalú oktatását és képzését; *garantálni kívánja*, hogy az építészek folyamatos szakmai fejlődése a lehető legmagasabb színvonalon történjék, ennek jelzésére pedig egy európai „címké” bevezetését tervezi az építészeti oktatási intézményekkel egyetértésben; *elkészít és kiad* egy útmutatót az építészek posztgraduális szakmai képzésének leginkább követendő gyakorlatáról; *tanulmányozza* a szakmai minősítések elismerésének és átvihetőségének új módszereit; *ajánlásokat dolgoz ki* arra nézve, hogy a szakma és annak képviselői szervei miként kezeljék a tervezési jogosultság megadásának eljárásait; *tanulmányozza* egy olyan „leszámitoló intézet”-modell megvalósíthatóságát és várható előnyeit, amely a szakmai információcserére és a minősítések kölcsönös elfogadására irányul; *elemzi* az építészeti tevékenység szakmai jellegét abból a célból, hogy jobban körül lehessen határolni: ki jogosult tervezni és mire érvényes a jogosultsága? *tisztázza* az „építész” cím használatával kapcsolatos kérdéseket, elsősorban azért, hogy a megbízók és a felhasználók megfelelő garanciához jussanak; *meghatározza* az építés bevonásának feltételeit, és *kijelöli* azokat a tevékenységi köröket, amelyeket az építészeknek el kell látnia a megrendelő és a társadalom igényeinek teljesítéséhez; *ráirányítja a figyelmet* arra, hogy az építészeti kreativitás milyen mértékben járul hozzá az innovációhoz; *keresi* a biztosítékok, hogy bővíthessen a szakma szerepe az alkalmazott kutatásokban; *igyekszik meghatározni* a politikaorientált (társadalmi-gazdasági kérdéseket érintő) kutatások körét, és továbbra is ösztönzi az ilyen vizsgálatok elvégzését a szakmán belül és kívül egyaránt; *útmutatót dolgoz ki* az e területre vonatkozó akadémiai (alap-) kutatásokhoz.

A bizottság által 2004 elején kiadott, a szakmai szolgáltatások versenyével foglalkozó közlemény kiemelten kezeli a váomokat, a hirdetéseket, a működési feltételeket, a multidiszciplinaritást, a tulajdonlást és hasonló kérdéseket. A 2004 májusában életbe lépett új jogi szabályozás megosztja a versenytörvények EU-szintű bevezetésének felelősségét a bizottság és a nemzeti versenyhatóságok között. Ezt követi az a jelentés, amely az érintett szakmák és a nemzeti versenyhatóságok képviselőivel zajlott széles körű konzultáció eredményeit foglalja össze.

Az ACE – több más szakmai testülethez hasonlóan – folyamatosan bírálja ennek a munkának a kiindulópontját és tartalmát. Megtélés szerint a dokumentumban szereplő következtetések helytelen módszereken alapulnak, és nem veszik figyelembe ezeknek a szolgáltatásoknak a sajátos természetét. Ez különösen igaz az építészeti szolgáltatásokra, amelyek jelentős hatással vannak a közérdekre, a társadalomra és az életkörülmények minőségére. Korábbi tanulmányokra támaszkodva az ACE kitaróan bizonyítani fogja, hogy az építészet esetében nem felel meg a versenyügyek jelenlegi, csupán gazdasági megfontolásokon alapuló szemlélete, és figyelembe kell venni olyan módosító tényezőket is, mint például a társadalmi hatás.

Magatartási kódex. Az etikai szabályozás kulcsfontosságú eleme a Magatartási Kódex. Ezt régóta felismerték az ACE tagszervezetei, és valamilyen formában mindegyik EU-tagállamban létezik már ilyen kódex. Mint az feljebb már megállapítottuk, egy megalapozott magatartási kódexnek elsősorban arra kell irányulnia, hogy az általa szabályozott kör a közérdeket szolgálja. Ez a vezérelv különösen helyénvalónak bizonyult annak fényében, hogy a fogyasztói érdekek és a közérdek

egyre nagyobb politikai súlyt kap az EU-ban, így az ACE is ehhez az új helyzethez igazítja ide vágó tevékenységét.

Vitarendezés. Az építészeti szolgáltatások nyújtásának növekvő jelentőségű kérdése a vitarendezés és a kártalanítás. Minden szerződéses viszonyban fennáll a vita lehetősége; egy olyan komplex területen pedig, mint az építés, különösen fontos kölcsönösen elfogadott, gyors és hatékony megoldás alkalmazása. Az ACE be kívánja építeni tevékenységébe a vitarendezés legcélszerűbb formáit, ezért tanulmányozza a szakma számára kínáló különböző lehetőségeket, eközben azonban nem téveszti szem elől a fogyasztóvédelmet, mint végső célt sem.

Közösségi és önszabályozás. A jobb törvénykezést célzó új EU-akcióterv megvalósítása, valamint az egyszerűbb szabályozásra irányuló egyéb intézkedések kapcsán az EU három érintett intézménye – a bizottság, az Európai Parlament és a [Miniszteri] Tanács – 2003 decemberében aláírta a jobb törvénykezésre vonatkozó intézményközi megállapodást. Az aláírást követő hat EU-elnökség mindegyike elkötelezte magát a törekvés mellett. Most zajlik a megállapodásban foglaltak megvalósulásának áttekintése, aminek eredménye a közösségi és az önszabályozás jelenlegi helyzetére vonatkozó bizottsági jelentés elkészítése lesz. A bizottság emellett nagy súlyt fektet az újfajta törvénykezéssel kapcsolatos hatástanulmányok elkészítésére is, és ezzel kapcsolatban egy kézikönyv készül. Minden egyes törvényjavaslat indoklási részében meg kell határozni azokat a területeket, amelyeknél alkalmazható a közösségi és/vagy az önszabályozás; és azt is, hogy milyen mértékben. Ez jelentős lépésként értékelhető az európai törvénykezés alulról jövő kezdeményezéseinek felkarolása irányába.

Az új megközelítés nagy lehetőséget kínál az ACE tagszervezetei számára, hogy újrapozicionálhassák magukat, mint bizonyos feladatok ellátására és tevékenységek betöltésére leginkább alkalmas testületek.

Az építészeti szolgáltatások igénybevétele. Napjainkban számos lehetőség kínálkozik az építészeti szolgáltatások igénybevétele, és ez többféle módon is kötődik a piacra jutás kérdéséhez. Az ágazat szereplői körében nagy az érdeklődés az új megoldások iránt, amelyekről úgy vélik, hogy jobban jár velük a megbízó, legyen az közületi vagy magán ügyfél. Ebben a folyamatban az építész szakmát az érdekli, hogy miként lehet egyszerre garantálni a minőséget és a fenntarthatóságot. A szakma másik törekvése az, hogy a

szolgáltatás igénybe vételének formájától függetlenül úgy határolják körül az építész szerepét, hogy abból a lehető legjobb eredmény születik. A megbízóknak olyan helyzetbe kell kerülniük, hogy jobban megérthessék befektetésük minőségének és fenntarthatóságának eldöntendő paramétereit, és ennek révén egzaktabb formában tudják megfogalmazni az építéssel szembeni igényeiket. Ebből fakadóan az ACE minden modellt tanulmányozni kíván, de kiemelten kezeli az alábbi, immár elfogadott szakmai megnevezéssel jelölt formákat: közbeszerzés és annak szabályozása; építészeti tervpályázat; egyszerű megbízás („tervezés és építés”); közületi és magáncég partnersége (PPP); projektműkacsoport – partnerség.

A szerepek elhatárolása a projektműkacsoportban. Tekintettel a szakma művelésének feltételeire és még inkább a fent említett különböző megbízási formákra, sürgető szükség van egy olyan vizsgálat elvégzésére, amely az építési folyamatban résztvevők szerepének pontos meghatározását célozza. Ennek végső célja egy olyan elvi rendszer felállítása, amelyben a lehető legobjektívebb módon határolható körül az építési ágazat különböző szereplőinek eltérő szerepköre, ismét megerősítve azonban, hogy mindenképp el kell érni az építész képes a változatos elemek összehangolására. Ha ez elkészül, kívánatos lesz strukturált párbeszédet kezdeményezni az iparág érintett szakmaival és csoportjaival.

Minőségirányítás az építészeti gyakorlatban. Mivel növekszik a figyelem az iránt, hogy a szolgáltatásokat magas minőségi színvonalon, a közérdeknek megfelelően nyújtják, az ACE tovább folytatja a szakmára vonatkozó minőségi charta kidolgozását. Ez kapcsolódik ahhoz a munkához, az említett folyamatos szakmai fejlődést szolgálja, valamint az ehhez kötődő jelölési rendszernek és az építészeti gyakorlat irányítási rendszerének a kialakítását is célozza. Az ACE ezen kívül törekszik EU-szerte szorosabb kapcsolatokat kiépíteni – lehetőleg tagszervezetei útján – a fogyasztóvédelmi szervezetekkel.

Tanúsítás. Az építészeti gyakorlat minőségirányítására vonatkozó referenciarendszer kialakításának folyamatában az ACE rámutatott arra, hogy a tervezési szolgáltatások nyújtása során nemcsak igény, hanem lehetőség is van az építészek speciális tanúsítási rendszerének bevezetésére. A bizottság a belső piacon zajló szolgáltatásokra vonatkozó irányelvjavaslatában már bátorítja a szolgáltatókat arra, hogy önkéntes alapon fejlesszenek ki ilyen rendszert. Az a tény, hogy a bizottság a fogyasztóvédelmi szervezeteket tekinti a tanúsítási rendszerek megítélésére leginkább hivatott testületnek, vala-

mint hogy az építészeti szolgáltatók jelentős részénél a megrendelő nem azonos a tényleges felhasználóval (a „fogyasztóval”), arra ösztönzi az ACE-t, hogy meggyőző érveléssel támassza alá az építészekre vonatkozó, európai szintű tanúsítási rendszer kidolgozását.

Építészeti szolgáltatások nyújtása harmadik (nem EU) országban. Az építészeti szolgáltatások globalizálódása olyan új alapelveket és szabályozást kíván – a fentiekben tárgyalt képzés követelmények, kölcsönös elismerés, szolgáltatási színvonal, „leszámítoló intézet”-modell stb. mellett –, amely kedvezőbb helyzetbe hozza az európai építészeket, főként a fiatalabb nemzedékek képviselőit a harmadik országokba és egyéb piacokra irányuló tevékenységükben. Az egyenlő elbánást és viszonyosságot célzó kétoldalú tárgyalások megkezdése csak az első lépés volt az ACE részéről az valódi piaci bejutás felé. Ebben a folyamatban az ACE támaszkodni kíván az „európai építész” cím bevezetését szorgalmazó koncepciójára, amely útmutatóként szolgálhatna valamennyi minősítési és alkalmazási kérdésben.

Az építési iparág egyéb tervező szakmái. Az ACE tudatában van annak, hogy a megbízói igények jobb teljesítéséhez megfelelő kapcsolatra és nagyobb egyetértésre van szükség az építési ágazat egyéb tervező szakmaival. Ezt szem előtt tartva az ACE élénkíti a párbeszédet a várostervezőkkel, a tájépítészekkel, a belsőépítészekkel és az építészeti tanácsadókkal.

Építőipar. Ugyanezen okból, valamint az építési megbízások újfajta megközelítése és az ágazat fenntarthatósági törekvései miatt az ACE javítani kívánja együttműködését az iparág egyéb szakmaival. Főként azok jönnek szóba, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az építészeti szolgáltatásokhoz, így az építési vállalkozók, a szolgáltatási vállalkozók, az építőanyag-gyártók stb. Ennek

Az ÖTM területfejlesztési és építésügyi szakállamtitkára

Dr. Lamperth Mónika önkormányzati és területfejlesztési miniszter július elején bemutatta a tárca területfejlesztésért és építésügyért felelős szakállamtitkárát, valamint a szakmai irányítása alá tartozó szervezetei egységek vezetőit.

Dr. Lamperth Mónika elmondta, hogy az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium egységes, integrált szervezetben fogja össze a területfejlesztési, az önkormányzati, a területrendezési, a településfejlesztési, településrendezési, valamint az építésügyi feladatokat.

A miniszter ismertette a területfejlesztési és építésügyi szakállamtitkárság feladatait, amelyek vezetését Szaló Péter szakállamtitkár látja el.

Az államtitkár vezetésével két főosztály és egy titkárság működik majd. A területfejlesztési főosztályt dr. Répássy Helga, az építésügyi

főosztályt pedig Fegyvernek Sándor vezeti. A főosztály legfontosabb feladatai közé legfőképpen az építésügyi és építés-felügyeleti hatósági tevékenység színvonalának emelése, a fekete munka visszaszorítása, az ügyfélbarát ügyintézés feltételrendszerének megteremtése tartozik. Fontos még, hogy az építésügyi igazgatás korrupciótól mentes terület legyen.

Dr. Lamperth Mónika hangsúlyozta: a szaktárca felel azért, hogy a II. Nemzeti fejlesztési terv a helyi szereplők bevonásával, illetve a regionális sajátosságok érdemi figyelembevételével készüljön el. A tárca koordinálja a régiók tervező munkáját, míg a Bajnai Gordon által vezetett Nemzeti Fejlesztési Ügynökség lebonyolítja az operatív programokat.

(Forrás: ÖTM sajtóanyaga)

a megerősített együttműködésnek egyben meg kell erősítenie az építészek az iparágon belül elfoglalt helyét is, és olyan csapatmunkához kell vezetnie az építési folyamatban, amely az ágazat, a megbízók és a társadalom egészének hasznára válik.

További együttműködés. Az ACE már egy ideje jó kapcsolatokat ápol más iparágakkal is, főként az egyéb szabályozott szakmákkal. Nagyon hasznosnak bizonyult a velük lebonyolított információcsere a piac, a minősítés, a szabályozás stb. kérdéseiről, különösen az olyan problémák és megoldások körvonalázásában, amelyek hasonló módon érintik az összes szabályozott szakmát. Az ACE tovább erősíti ezeket a kapcsolatokat és keresi a közös fellépés lehetőségét.

Az építészet szerepe a társadalomban

Intézményekkel kapcsolatos teendők. Az ACE elsődleges küldetésén túl – ez a politika befolyásolását jelenti közvetlen érdekközvetítési (lobbizási) tevékenység, javaslattétel és ajánlások megfogalmazása útján – szükség van általában az építészet súlyának növelésére minden EU-szintű, országos és helyi szakmapolitikában. Ezekkel az akciókkal az ACE kedvezőbb feltételeket kíván teremteni a szakma számára.

Az építészetpolitika támogatása. Bár nem tagadható, hogy az utóbbi évtizedben több EU-tagország jelentős haladást ért el az építészeti politika kialakításában, ez még korántsem mondható általánosnak. De ha el is fogadtak ilyen szakmapolitikát, az a tapasztalatok szerint nem jelenti egyben annak megvalósítását is, hiszen az változatlanul a prioritások és a gazdasági helyzet ingadozásaitól függ. Ehhez társul még, hogy az építészetet sokszor inkább valami bonyolult, költséges és járulékos elemnek vélik, ahelyett hogy felismernék társadalmi, kulturális és gazdasági többletérték-teremtő képességét. Márpedig jó építészettel

kellene megoldani minden építményt, a legegyszerűbb háztól a monumentális komplexumig.

Az építészetpolitika támogatása ennél fogva az ACE egyik legfőbb törekvésvé vált az utóbbi években, és végső célja egy egységes európai építészetpolitika elfogadtatása. Az ACE tevékenysége most az Európai Építészetpolitikai Fórum hálózatára összpontosul, amelyben továbbra is kulcsszerepet kíván vinni, tovább javítva ottani közreműködését. Ezt a folyamatot közvetlenül az ACE Titkársága kíséri figyelemmel, a végrehajtott testület felügyelete mellett.

Az építészet integrálása egyéb EU-politikákba. Mint az közismert – legalábbis a szakma és az ACE tagszervezetei körében –, az építészet tipikusan több ágazatot érintő terület, így számos EU-szinten elfogadott és a tagállamokban bevezetett politika vonatkozik rá. Ezt jól illusztrálja a tanács 2001 februárjában hozott, a városi és vidéki környezet építészeti minőségével foglalkozó határozata. A jelek szerint azonban az érintettek nem hallották meg a Tanácsnak ezt a felhívását, amely arra intette a bizottságot és a tagállamokat, hogy minden politikai döntésükben legyenek tekintettel az építészetre. Legalábbis erre utalnak a határozat elfogadása óta tapasztalt szakmapolitikai fejlemények, amelyekre egy közelmúltban megjelent felmérés hivatkozik.

Az ACE tehát folytatja erőfeszítéseit az építészet integrálására minden olyan szakmapolitikába, amely érinti az európai polgárok életkörülményeinek minőségét. Különösen nagy súlyt fektet ennek érvényesülésére a közbeszerzéseknél, a környezetvédelemben, a városokkal és térségekkel kapcsolatos ügyekben, a regionális fejlesztésben, valamint a Strukturális Alapoknál és egyéb EU-programok esetében. Ehhez az ACE számára egyebek között az Európai Építészetpolitikai Fórum és az Európai Parlament városi lakásépítéssel foglal-

„Építészeti Oscar-díj”

Rangos nemzetközi elismerést kapott a Millenniumi Városcsopontban lévő Művészetek Palotája. Az építészet legkiemelkedőbb nemzetközi elismerését, a FIABCI Prix d'Excellence 2006. évi díját kapta, amelyet a szakma Oscar-díjának is szoktak nevezni. Az elismerést az épület fő tervezője Zóbotki Gábor vehette át a Bangkokban rendezett ünnepélyes gálán.

Nemcsak esztétikai szempontok számítanak

A díjat a világ egyik legtekintélyesebb napilapja, a Wall Street Journal és a FIABCI, a több mint fél évszázados múltra visszatekintő nemzetközi ingatlan szakmai szövetség alapította. Az elismeréssel az építészeti csúcsteljesítményt, azokat a fejlesztéseket ismerik el, amelyek leginkább megfelelnek a társadalmi elvárásoknak. A zsűri tagjai nemzetközileg elismert kimagasló ingatlanszakértők, akik a minőséget és a működtetés színvonalát veszik figyelembe, és nem csupán az esztétikai, méretbeli vagy funkcionális tulajdonságok alapján hozzák meg döntésüket.

A Lágymányosi híd pesti oldalánál fekvő 70 ezer négyzetméteres Művészetek Palotája építését 2002 márciusában kezdték.

A 2005. március 14-én átadott létesítmény elsőként a régióban úgynevezett PPP-konstrukcióban, az üzleti szféra és az állam együttműködésében készült el.

Egyszerre 4500 látogatót képes fogadni

Itt kapott helyet a Ludwig Kortárs Múzeum, a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem – amelynek rezidens zenekara –, a Nemzeti Filharmonikus Zenekar, és a kiváló akusztikával rendelkező Fesztivál Színház, amely a Nemzeti Táncszínháznak ad otthont. A palota egyszerre 4500 látogatót képes fogadni. A Művészetek Palotája idén több mint ötszáz rendezvénynek ad otthont, eddigi látogatói száma megközelíti az egymilliót.

(Forrás: www.magyarorszag.hu)

kozó ágazatközi munkacsoportja kínálkozik eszközként, de támogatja a városi környezettel foglalkozó EU-stratégia kilátásba helyezett megalkotását is, és össze kíván fogni olyan fontos szereplőkkel, mint a városok és ezek hálózatai.

Hálózatépítés és közös fellépés más szereplőkkel. Mint az már számos esetben bebizonyult, az egyedi érdekek érvényesítése hatékonyabb módon történhet, ha az a szinergiahatásra [itt: közös fellépésre] épül. Az ACE úgy tapasztalta, hogy a más szakmákkal és ágazatokkal összehan-

goltan végrehajtott közös akciók révén többet lehetett elérni, mint az egyedül sikerült volna. Ez nem jelenti azt, hogy az ACE-nek fel kéne adnia az önálló cselekvés lehetőségét, ha azt látja megfelelőnek, de a közös fellépés mérlegelésének célszerű megelőznie az egyedüli érdekvégyesítési törekvéseket.

Városok és önkormányzatok

Az EU politikai egyre inkább felismerik, hogy milyen fontos szerepet játszanak a városok és az önkormányzatok az EU poli-

Várható eredmények

Az ACE részt vesz az Európai Építészpolitikai Fórum tevékenységében; törekszik arra, hogy az építészet kérdésköre integrált részét alkossa az EU összes fontosabb, ide vágó koncepciójának, így a közbeszerzési, a környezetvédelmi, a város- és területfejlesztési politikának, a Strukturális Alapoknak, valamint az egyéb EU-programoknak; javít az EU szakmapolitikai fejlesztéséhez nyújtott hozzájárulásának helytállóságán és minőségén, továbbá erősíti az együttműködést az EU intézményeivel; együttműködést alakít ki, illetve erősít meg az Európai Parlament érintett testületeivel; feltárja a közös fellépés lehetőségeit az ágazat egyéb szereplőivel, és kezdeményez is ilyen akciókat, de közben nem feledkezik meg az építész szakma sajátosságainak hangsúlyozásáról és védelméről; megkeresi annak lehetőségét, hogy miként lehetne a városok és önkormányzatok hálózatát felhasználni politikájának támogatására, közös fellépések kezdeményezésére és esetleg kísérleti projektek beindítására, valamint annak lehetőségét is, hogy milyen módon tehet majd eleget a nagyobb nyilvánosság iránti igénynek.

tikájának valóra váltásában, főként ami a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést illeti. Mivel ezek kapcsolódnak az épített környezet ügyéhez, az ACE már jó ideje tisztában van azzal, hogy a városok és/vagy önkormányzatok hálózatával kialakított együttműködése mennyire segíti helyi szinten a politikai ajánlások konkrét megvalósulását. A városok kétségkívül az új elgondolások legjobb kísérleti terepének számítanak, mivel az építési tevékenység jelentős részben oda összpontosul, és ott érzékelhető leginkább a felmerülő problémák is. A városok ezen kívül olyan lehetőség birtokában is vannak – közbeszerzési hatóságként –, amellyel közvetlenül bizonyíthatják az új szemlélet előnyeit: közpénzből megvalósuló építmények formájában. Az ACE ennél fogva keresi a módját annak, hogy miként lehetne igénybe venni ezeket a hálózatokat közös akciók céljára, például kísérleti projektek elindítására. Új lehetőségekkel kecsegtet az is, hogy az EU Strukturális Alapja most nagyobb hangsúlyt fektet a városi kérdésekre.

A közfigyelem felkeltése. Bár ez a feladat elsősorban a szakmát nemzeti szinten képviselő és szabályozó ACE-tag-szervezetekre hárul, szükség van olyan akciókra is, amelyek európai léptékben befolyásolják az építészet jelentőségére vonatkozó közgondolkodást. Ez már az

ACE alapokmányában is szerepel, így a szervezetnek „alkotmányos kötelezettsége” ilyen tevékenységet folytatni a forrásai által engedélyezett mértékben. Az ACE kommunikációs politikáját részletesen kifejtő javaslat egy önálló dokumentumban kap majd helyet.

Általános tájékoztatás. Érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy az ACE pillanatnyilag három olyan csatornán képes információkat továbbítani tevékenységéről és állásfoglalásáról, amelyek közvetlenül az ACE Titkárságának ellenőrzése alatt állnak, a végrehajtó testület felügyelete mellett. Ez a három csatorna az ACE honlap, az ACE Info [hírléve] és a sajtóközlemények; az új kommunikációs politika ezek jobbítására tesz javaslatokat.

Fontossági sorrend és források

Prioritások. Az alább felsorolandó prioritások azokon a sürgető és politikai jelentőséggel bíró témákon alapulnak, amelyeket széles körben megvitatnak a közgyűlés említett rendkívüli ülésén, majd ezt követően a végrehajtó testület keretei között is, és amelyeket az ACE új, tematikus szemléletének három pillére fog össze. A szakmai viták során egyértelművé vált, hogy ez a hármas csoportosítás megfelelő módon lefedi a legfontosabb témákat és egyben

Vándorkiállítás

A megyei kamara Építészek Pest megyében címmel kiállítást szervezett, amely egy tervezett rendezvénysorozat első állomása. A kiállításra azon kamarai tagok jelentkeztek, akik szerették volna bemutatni építészeti, belsőépítészeti, táj- és kertépítészeti, terület- és településrendezési tervezői és elméleti tevékenységüket. A 108 résztvevő munkája a Gödör Klubban volt látható május végén.

A Pest Megyei Építész Kamara 1997 óta működő köztestület, az építészeti tevékenység jogszerűségének biztosítása és szakmai színvonalának javítása érdekében – törvény által meghatározott – közfeladatokat lát el. Tagjaink létszáma közel 1000 fő, mellyel az ország második legtöbb tagot számláló területi építész kamarája. Számos kiemelkedő alkotás, szakmai kitüntetés (Ybl-díj, Pro Architectura díj, Év Belsőépítésze díj, Év Lakóháza díj, Év Főépítésze díj, Pest Megyei Építészeti Nívódíj stb.), oktatói tevékenység, szakmai publikáció, írói munkásság kötődik tagjaihoz.

Az építészekre a mindennapokban nagy felelősség hárul, hisz valamennyi tervezőnek jelentős szerepe van a környezet természeti, táji és épített értékeinek alakításában, védelmében. A kiállítás megrendezésével céljuk a következő volt: az építész tevékenység szakmai színvonalának javítása (minőségi szaktudás); a Pest megyében élő építészek munkáinak megismerése, azok megmértetése az építész szakma előtt; a pályakezdő fiatalok lehetőséget kapjanak a bemutatkozásra; segítségnyújtás a megrendelőknek a tervezők kiválasztásához; személyes találkozási lehetőség és szakmai beszélgetés kezdeményezése, hagyományteremtés.

A bemutatott munkákról készült kiadvány a Pest Megyei Építész Kamara gondozásában jelent meg.

A kiállítás a továbbiakban vándorkiállításoként lesz látható, amelynek tervezett állomásai: Újhartyán (június 16–25.), Acsa (június 29–július 9.), Bugyi (augusztus 10–20.), Budaörs (szeptember 4–10.), Felsőpákon (október), Nagymaros (november).

(Forrás: Pest Megyei Építész Kamara Titkársága, <http://epiteszforum.hu>, további információk: <http://www.pmek.hu>)

logikus sorrendbe is rendezi őket, az építészeti oktatástól kezdve egészen az építészeti jelenlegi társadalmi hatásáig. Ebből kiindulva a főbb prioritások a következők: az építészek szakmai minősítési követelményeinek megerősítése; a végbizonyítványokra vonatkozó szabályozási megoldások figyelemmel kísérése; az építész helyzetének újra meghatározása az építészeti ágazat egyéb szereplői között; az építészeti súlyának növelése a kutatásban; az építészeti gyakorlat jogi és szabályozási környezetének figyelemmel kísérése; az építészeti szolgáltatás igénybevétele

vonatkozó legjobb gyakorlat támogatása; a minőségközpontú szemlélet támogatása az építőiparban; az építészeti közérdeket megtestesítő jellegének hangsúlyozása a politikában; az építészeti szakmapolitika támogatása; az ACE ismertségének növelése a köztudatban.

Meg kell jegyezni, hogy a prioritások sorrendje a tematikus pillérek szerkezetét követi, és a végrehajtó testület hatáskörébe tartozik, hogy ezek közül melyik időszzerű előtérbe állítását javasolja majd a közgyűlésnek.

(Forrás: www.mek.hu)

A rovatot Zábránszky Károla szerkesztette